

V rozhodnutích sluší z pravidla uvést důvody a použité zákony. Připouští-li se však odvolání k vyššímu úřadu, budiž to pojato do vyřízení s označením odvolací stolice a lhůty a budiž podotknuto, že rekurs podati dlužno u úřadu okresního (okresního hejtmanství) (§ 92 cit. instr.). Představený úřadu podepíše výměr. Zajde-li ho překážka, neb je-li nepřítomen aneb je-li místo jeho neobsazeno, podepíše výměr úředník představeného zastupující připojiv dodatek, proč představený podepsati nemohl (na př. »v nepřítomnosti, za příčinou zašlé překážky«), (§ 101 cit. instr.).

### III. Právo poplatkové.

Zákon poplatkový odkazuje ohledně výměrů na úřední vyhotovení (p. s. 7 popl. z.). Nespadají-li tedy výměry obsahem svým pod p. s. 7 lit. *a—h* popl. z., nepodléhají poplatku (p. s. 7 *i*) popl. z.), obsahují-li však nález, podléhají poplatku kolkovému (pozn. 4 *k*) p. s. 103 popl. z.). Výměr, jímž se prohlašuje odpor věřitelův proti směně pozemků, určených k hospodářskému zdělání, za bezúčinný, podléhá témuž poplatku, jako nálezy o žalobách vyzývacích (nyní určovacích) (p. s. 103 *A*. popl. z. a zák. ze dne 13. prosince 1862, § 12 zák. ze dne 6. února 1869 č. 18 ř. z.).

Vyměření poplatků viz Poplatky.

### Výminky.

#### I. Pojem.

Výrazu »výminka« užívá o. o. z. v různém významu a sice:

*a*) ve smyslu »předpokládání« neb »náležitosti« (§§ 18, 29; nadpis §§ 432, 627, 797 a 931 o. o. z.);

*b*) ve smyslu »stanovení« neb »ustanovení« (§§ 103, 105 o. o. z.);

*c*) ve smyslu »dohodnutí« (§§ 894, 995, 1004 a nadpis k § 1336 o. o. z.);

*d*) ve smyslu »obmezení« (§§ 800 a 815 o. o. z., v nichž se označuje přihláška dědická s právním dobrodiním inventáře, tedy obmezená přihláška dědická co výmínečné přihlášení se k dědictví).

Dle Ungerovy definice jest výminka v užším slova smyslu »závislost vůle k právnímu jednání potřebné na skutečnosti subjektivně nejisté« nebo »závislost bytí nebo nebytí právního jednání na skutečnosti určité okolnosti«. I okolnost sama sluje výminkou. V tomto posledním smyslu definuje o. o. z. v § 696 výminku jako »událost, na které je právo závislým učiněno«.

#### II. Druhy výminek.

1. Rozdíl mezi vlastními a nevlastními výminkami jest pro rakouské právo bez významu, ježto zákon pokládá za výminku každou událost, na které se činí závislou vůle k právnímu jednání potřebná. Dle rak. práva jsou tudíž též t. zv. výminky mlčky učiněné (*conditiones tacitae*) pravými výminkami, jestliže ten, kdo klade takovou výminku, zamýšlí skutečně učiniti existenci neb neexistenci právního jednání závislou na skutečnosti, jež již samozřejmě plyne z povahy a podstaty právního jednání. Jest otázkou skutkovou (*quaestio facti*), pokud se týče, otázkou výkladu příslušného projevu vůle, sluší-li v konkrétním případě pokládati vytknutí takové samozřejmé okolnosti za výminku. Praktický důsledek jest ten, že osoba, která nabýti chce práva závislého na takové nevlastní výmince, musí dokázati, že nastala skutečnost, jíž nabytí jest podmíněno a že při dědických institucích a legátech musí se obmyšlený též splnění takové výminky dožítí a v čas splnění býti způsobilým děditi, by mohl odkazu

jemu zůstaveného nabytí a jej na své dědice převést (§ 703 o. o. z.). Totéž platí o t. zv. výminkách nutných a o výminkách, kde se činí existence neb neexistence právního jednání závislou na skutečnosti přítomné nebo minulé, ježto dle rak. práva není ani objektivní nejistota ani budoucnost události podstatnou náležitostí výminky. Otázku, chtěla-li se skutečně výminka položit, nutno zodpovědět se zřetelem na zvláštní význam užitých slov v jich souvislosti a se zřetelem k okolnostem projev provádějícím (§ 6 o. o. z.). Dle toho sluší posoudit, je-li tu *condicio* neb pouhá *occasio* (rozh. ze dne 14. prosince 1871 č. 9954, »Gl. U.« č. 4360).

2. Rozeznáváme dále výminky kladné (affirmativné) a záporné (negativné) dle toho, vztahují-li se výminky na to, že nastane neb nenastane jistá událost.

3. Výminky jsou odkládací (suspensivní) neb rozvazovací (resolutivní) dle toho, závisí-li vznik neb trvání poměru právního na splnění výminky.

4. Jsou dále výminky potestativní, nahodilé a smíšené dle toho, závisí-li existence neb neexistence právního jednání na vůli výminečně oprávněného neb osoby třetí, na náhodě neb konečně jak na náhodě tak i na vůli osoby.

5. Zvláštní praktickou důležitost má rozdělení na výminky možné a nemožné. Výminka jest nemožnou, když splněna býti nemůže následkem zákonů přírodních nebo právních; dle toho jest nemožnost fysickou nebo právníkou. Nemožnost je buď přechodnou nebo trvalou. Rakouské právo zahrnuje dle svědectví protokolů pod výminkami nemožnými (protivou k výminkám nedovoleným) jen výminky fysicky nemožné, jež buď o sobě aneb vztahem k výminečně oprávněnému odporují některému fysickému zákonu přírodnímu. Okolnost, že událost za výminku položená pokládá se všeobecně za nemožnou, nečiní již výminku nemožnou, ježto je možným, že ten, kdo výminku položil, pokládá její splnění dle svého snad správného přesvědčení za možné a že připojením výminky chtěl dát podnět k jejímu splnění.

6. Rovněž velmi důležitým je rozdíl mezi výminkami dovolenými a nedovolenými. Nedovolenými výminkami jsou ty, jichž obsah je zákonem přímo zakázán neb jež se zřejmě přičí bezpečnosti, veřejnému řádu nebo dobrým mravům (§ 26 o. o. z.). Zda-li výminka je *contra bonos mores*, posouditi sluší dle panujících mravů a mravních názorů a není tu tedy stálosti. Nedovolenými výminkami jsou na př.:

a) výminka, že se bude kdo řídit při volbě manžela cizím dobrozdáním vzhledem k §§ 18, 47 a 52 o. o. z.;

b) že změni neb nezmění náboženské vyznání, ježto dle čl. 14 st. z. z. ze dne 21. prosince 1867 č. 142 ř. z. je každému zaručena úplná svoboda náboženská a požívání práv občanských je nezávislým na náboženském vyznání a ježto dle zák. ze dne 25. května 1868 č. 49 ř. z., čl. 4 může každý, kdo dovršil 14. rok věku svého, svobodně voliti náboženské vyznání dle svého vlastního přesvědčení a tato svobodná volba je po případě úřadem chráněna. Překonané ovšem jest stanovisko redaktorů o. o. z., kteří na př. pokládali za platnou výminku, »zůstane-li A. židem«, »ježto stát dopouští, by A. při svém náboženství setrval a zákonodárce nemůže zakázati, aby mu byl odkaz proto odňat, poněvadž přechází k pravému náboženství«;

c) výminka, že některý člen rodiny osvědčí proti ostatním členům zášť (rozh. nejv. s. ze dne 3. prosince 1861 č. 7752, sb. »Gl. U.« č. 1425);

d) výminka, že někdo neurčí pobyt svůj dle své volby, tedy že buď bude bydlet stále v určitém místě, neb že své bydliště učiní závislým na libovůli osoby třetí, neboť to se přičí volnosti stěhovací zaručené čl. 6 st. zákl. zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 142 ř. z.;

e) zákaz daný v posledním pořízení zakladatele svěření ve formě výminky rozvazovací, že nesmí býti svěření více zadluženo, byť i pozdější snad zákon dovolil větší zatížení svěření, neboť výminka taková odporuje absolutní normě § 635 o. o. z.;

f) zákaz vyživovati rodiče z dědictví, neboť to přičí se ustanovení § 154 o. o. z. (rozh. nejv. s. ze dne 20. listopadu 1866 č. 10.194, sb. »Gl. U.« č. 3626) a j. v.

7. Za zvláštní druh výminky pokládá o. o. z. výminku, nevstoupí-li určitá osoba ve svazek manželský (§ 700 o. o. z.).

### III. Splnění výminky.

Každá výminka buď přesně splněna; závazku toho nesprošťuje obtížnost splnění. Pouhá ochota ke splnění nestačí (§ 699 o. o. z. a dv. d. ze dne 16. listopadu 1826 sb. z. pol. sv. 54). Též nezletilec musí výminku přesně splnit (rozh. nejv. s. ze dne 2. května 1877 č. 10.016, časop. »Jur. Bl.« r. 1877). Důvod zmaření splnění je lhostejným; též nahodilé zmaření splnění výminky má v zápětí ztrátu práva výminečného (rozh. nejv. s. ze dne 20. listopadu 1866 č. 9945, sb. »Gl. U.« č. 2666). Avšak nejde to tak daleko, že by nesplnění připojené výminky zbavovalo dědice nebo odkazovníka neb vůbec osobu výminečně oprávněnou nároku na právo jim zůstavené, jestliže osoba, jež jest při dostavení se výminky povinna pozůstalost vydati neb splnit nárok na výmince závislý, nemožným učiní dostavení se výminky, chtějíc se vymknouti svému závazku a zmařiti vůli toho, jenž výminku doložil. Zmaření splnění výminky v tomto úmyslu učiněné pokládá se za vinu osoby zavázané. Osoba taková ručí za nedostavení se výminky a je tudíž nehledě k této okolnosti ve smyslu § 1323 o. o. z. zavázána k plnění (rozh. nejv. s. ze dne 20. září 1877 č. 6201, sb. »Gl. U.« č. 6558). Splnění výminky potestativní osobou třetí nestačí (rozh. nejv. s. ze dne 23. ledna 1878 č. 5101, sb. »Gl. U.« č. 6812).

### IV. Účinek výminky.

Sporno, působí-li výminka zpět. Unger soudí kladně, jak ohledně výminky suspensivní, tak i resolutivní. Praxe je však opáčeného náhledu a odůvodňuje jej zvláště §§ 1083—1085 o. o. z. Mimo to zastává se i mínění střední, dle něhož je otázka zpětného působení otázkou skutkovou (quaestio facti) a sluší ji v každém jednotlivém případě zodpovědět dle domnělé vůle stran.

### V. Břímě průvodní.

Žalovaný dokaž, že právo žalobcovo je výminečným (rozh. nejv. s. ze dne 29. dubna 1856 č. 3276, sb. »Gl. U.« č. 193); výminečné přijetí offertu dokaž oblát (rozh. ze dne 27. října 1870 č. 2749, sb. »Gl. U.« č. 3924). Splnění výminky dokaž výminečně oprávněný (rozh. ze dne 25. srpna 1874 č. 5525, sb. »Gl. U.« č. 5454, ze dne 11. června 1856 č. 4845, sb. »Gl. U.« č. 994; jinak rozh. ze dne 23. června 1880 č. 7216, sb. »Gl. U.« č. 8027). Je-li v titulu exekucním učiněna vykonatelnost nároku závislou na tom, by oprávněný dokázal, že jistá skutečnost na-

stala, zejména je-li závislou na jistém předcházejícím plnění exekventa, budiž dokázáno listinami veřejnými neb veřejně ověřenými, že se tak stalo (§ 7 ex. ř.).

#### VI. Jednotlivé poměry právní.

1. Právo manželské: Smlouva manželská doložení výminky nepřipouští, neboť zrušena by tím byla bezpečnost obchodu a poměrů rodinných a mimo to nedalo by se to srovnati s institucí rejstříků o stavu osobním (§§ 44, 45 a 59 o. z. o.).

2. Práva věcná: Též práva věcná lze výminečně propůjčiti, pokud se týče, výminkou suspensivní nebo resolutivní doložiti; avšak proti třetímu nabyvateli práva věcného působí výminka taková jen tehda, když ji znal aneb ji z knihy veřejné neb jinak seznati mohl (§§ 367, 456, 468, 527 o. z. o.).

#### 3. Právo dědické:

a) Byly-li připojeny k poslednímu nařízení výminky

α) zcela nesrozumitelné (§ 697 o. o. z.);

β) nemožné rozvazovací (§ 698 o. o. z.);

γ) rozvazovací nedovolené (§ 698 o. o. z.);

δ) výminka, že dědic neb odkazovník nemá ani po nabytí zletilosti vstoupiti ve stav manželský, pokládají se výminky ty za nedoložené. Toliko osoba ovdovělá, má-li jedno neb více dětí, musí tuto poslední výminku splniti. Platně lze připojiti výminku, že nevstoupí dědic neb odkazovník v manželství s určitou osobou (§ 700 o. z. o.).

ad δ) § 700 o. z. o. netýká se takových opatření, jimiž zůstavitel přenechává své manželce požívání celé pozůstalosti neb některé části její neb odkazu s obmezením na dobu vdovství neb stejným způsobem postará se o jinou osobu až do jejího sňatku (dv. d. ze dne 23. května 1844 č. 807 sb. z. s.). Zemřou-li později děti, odpadá zákaz opětného vstoupení ve stav manželský dle zásady: cessante ratione legis cessat lex ipsa (rozh. nejv. s. ze dne 23. prosince 1862 č. 8251 sb. »Gl. U.« č. 1618 kn. jud. č. 52). Přes ustanovení § 700 o. z. o. sluší připustiti dědickou instituci dcery ku většímu dílu jmění s výminkou, že se neprovdá, nebyl-li pohnutkou nařízení úmysl dceři manželství zakazovati, nýbrž obava, že by mohla zůstat neprovdanou a že by se jí nedostávalo potřebných prostředků subsistenčních (rozh. nejv. s. ze dne 15. prosince 1857 č. 10.779 sb. »Gl. U.« č. 487). Dobrovolné uznání připojené výminky stavu vdovství vylučuje pozdější se dovolávání § 700 o. o. z.; neboť přijetí výminky, kterým pozůstalý manžel prohlašuje, že vzdá se případného jemu dědictví, jestliže vstoupí v druhé manželství, neobsahuje nic nedovoleného a nezákonného. Condicio viduitatis není vůbec absolutně nepřípustnou ve smyslu § 698 o. o. z.; § 700 je spíše výminkou z pravidla § 699 o. o. z. a sluší ho tudíž přesně vykládati (rozh. nejv. s. ze dne 1. dubna 1857 č. 1978 sb. »Gl. U.« č. 327). Výminka, že někdo nevstoupí v manželství do jisté doby, se připouští, ač neobsahuje-li in fraudem legis agere. Osobou ovdovělou rozumí se jak vdovec tak vdova.

b) Odkladací nemožné a odkladací nedovolené výminky činí poslední pořízení neplatným.

c) Není-li jiného nařízení zůstavitelova, nesluší výminky rozšiřovati na dědice teprve po jiných povolané (§ 702 o. o. z.). Ten však, komu se dostane přírostem uprázdněného podílu dědického, splní výminku, ač nejde-li o čistě osobní jednání ustanoveného dědice (§ 563 o. o. z.).

d) K nabytí dědictví zanechaného pod výminkou odkladací jest zapotřebí, by obmyšlený přežil splnění se výminky a byl v ten čas způsobilým děditi (§ 703 o. o. z.).

e) Právní poměr při výmince mezi osobou obmyšlenou a jí následující posuzuje se analogicky dle substituce fideikomissární (viz Poddědic) (§§ 707 a 708 o. o. z.).

3. Právo obligační: Ohledně výminek při smlouvách platí po všechně předpisy dané o výminkách připojených ku poslednímu pořízení, avšak s tou modifikací, že výminky, jež se při posledním pořízení pokládají za nedoložené (tedy výminky zcela nesrozumitelné, rozvazovací nemožné, rozvazovací nedovolené a výminka nevstoupení ve stav manželský třebas po nabyté zletilosti) činí smlouvy neplatnými (§§ 897 a 898 o. o. z.). Není však zapotřebí, by kontrahent dožil se splnění výminky odkladací, ježto právo suspensivně výminečné přichází dle § 900 o. o. z. (protivou k § 703) na dědice. Výminka, kterou oprávněný splniti nemůže, pokládá se ve smyslu § 914 o. o. z. za nedoloženou (rozh. ze dne 7. ledna 1869 č. 1204 sb. »Gl. U.« č. 3234). Slib zaplatiti něco z očekávaného dědictví je slibem učiněným pod výminkou odkladací a musí býti splněn, když se výminka dostavila (rozh. ze dne 27. ledna 1880 č. 45 sb. »Gl. U.« č. 8722). (Výminečné soudcovské přirknutí práva bylo dle § 248 starého s. ř. nepřipustným, ježto rozsudek výminku obsahující není určitým a vykonatelným a ježto vždy třeba teprve pořadem práva vyřídití otázku, zda-li se výminka dostavila čili nic [rozh. nejv. s. ze dne 13. srpna 1861 č. 5060 sb. »Gl. U.« č. 1373]). Zmaření výminky může k platnosti přivést ten, v jehož zájmu byla položena; v pochybnosti působí však zmaření výminky pro oba smluvníky (rozh. nejv. s. ze dne 7. června 1865 č. 4538 sb. »Gl. U.« č. 3217).

#### VII. Poplatky.

1. Osvobození od dávky pro jiné předměty jí podléhající než přílohy jest buď bezvýminečným neb výminečným, t. j. poskytuje se buď za všech okolností aneb jen potud, pokud jsou tu předepsané náležitosti. Nejsou-li zde tyto náležitosti, zakládá každé použití povinnost k zaplacení poplatku (§ 12 popl. z.). O bezvýminečném a výminečném osvobození od poplatků a o jednotlivých případech, viz čl. Poplatky.

2. Pokud se týče poplatkové povinnosti výminečných právních jednání, dlužno rozeznávati mezi právními jednáními, jež podléhají poplatku procentnímu a těmi, jež podléhají poplatku stupnicovému.

a) Poplatek procentní zapraven buď teprve, když se výminka dostavila, ovšem oznámení staň se v čas (§ 44 popl. z.). Totéž platí i o dědictvích neb odkazech, jež teprve dostavením se výminky napadají neb na jiné osoby přecházejí. Nabyvatel věci učin v 8 dnech, počítajíc ode dne, kdy zvěděl, že událost nastala, oznámení o tom úřadu povolanému k vyměření poplatků. Týž závazek jest uložen při právních jednáních též druhé straně a zemřela-li, jejím dědicům a při věcech, jež dle ustanovení smlouvy darovací nebo posledního pořízení přejíti mají s osoby jedné na osobu druhou, osobě a nežije-li již tato, dědicům této osoby, od které věc přechází na osobu jinou. Všechny tyto osoby jsou právy rukou nerozdílnou ze škody, jež vzejde státnímu pokladu nesplněním tohoto závazku. Správa finanční jest za všech okolností oprávněna žádati zjištění eventuelního poplatku soudním složením neb jiným způsobem na osobě, od které přejíti

má věc na osobu jinou, jestliže se dostaví výminka odkladací (zák. ze dne 13. prosince 1862 č. 89 ř. z. § 16). Převezme-li někdo závazek »po zrušení manželství«, je tu výminka odkladací a sluší užití § 10 zák. ze dne 13. prosince 1862 č. 89 ř. z. (rozh. spr. s. ze dne 12. května 1891 č. 5954).

b) Co se týče poplatku stupnicového pokládají se právní jednání výmínečná za bezvýmínečná, poněvadž § 15 popl. z. nerozeznává mezi plněními výmínečnými a bezvýmínečnými a § 10 zák. ze dne 13. prosince 1862 nepřipouští extensivní interpretaci, pokud se týče analogické užití (rozh. spr. s. ze dne 15. července 1879 č. 541, ze dne 19. září 1879 č. 557, ze dne 21. října 1879 č. 593 a ze dne 13. května 1890 č. 5311).

### Výminky dražební.

Výminky dražební jsou nabídkou, jejíž přijetí uskutečňuje se příklepem tomu, kdo nejvíce podá. Návrh výminek dražebních lze přiložit již k návrhu na povolení dražby. Nestalo-li se tak, nařídí se exekventovi, jakmile dojde protokol o popsání a odhadu nemovitosti, by v určité lhůtě předložil soudu exekučnímu návrh dražebních výminek, neb by se do protokolu prohlásil o dražebních výminkách, jinak by řízení dražební bylo zrušeno. Usnesení, jímž se vymahajícimu věřiteli ukládá, by předložil návrh dražebních výminek, neb dal příslušné prohlášení do protokolu, rekursem odporovati nelze (§§ 145, 239 č. 4 ex. ř.).

Dražební výminky obsahujítež:

1. zřetelné označení nemovitosti se stručným uvedením příslušenství, které s ní má býti ve dražbě prodáno a při dražbě podílů nemovitosti též velikost podílů;

2. ustanovení o způsobu a výši jistoty (vadia), kterou dražitelé mají složit. V podmínkách dražebních může též soudce, jenž řídí rok dražební, býti zmocněn, by vymahajícimu věřiteli, jestliže by se dražby zúčastnil, neb dražitelům, pro něž vážnou na nemovitosti pohledávky knihovně zjištěné, zcela neb z části prominul zříditi zvláštní jistotu (§§ 146 č. 1 a 2 a 147 ex. ř.);

3. označení služebností, výměnků a jiných břemen nehypotekárních, jež musí vydražitel převzít bez započtení do nejvyššího podání;

4. nejnižší podání. To budiž číselně uvedeno (§§ 146 č. 4 151 ex. ř.);

5. ustanovení o tom, jak má býti nejvyšší podání zapraveno;

6. čas, jímž přecházejí nebezpečí, užitky a břemena;

7. ustanovení o čase a podmínkách, kdy a za kterých bude nemovitost odevzdána vydražiteli a jeho vlastnické právo do knih vloženo (§§ 146 č. 1—7 a nn ex. ř.). Podotknouti sluší, že dojde-li k dražbě opětne (relitaci; viz čl. Relicitace), položí se jí za základ dražební výminky pro první dražbu stanovené s tou však úchytkou, že nejnižší podání tvoří vždy při relitaci polovici odhadní hodnoty nemovitosti a jejího příslušenství (§ 154 odst. 3 ex. ř.).

Vyhovují-li dražební výminky exekventem navržené, předpisům zákonným, schválí je soud exekuční bez předchozího ústního jednání. Jestliže však exekvent činí nárok podle zákona přípustný, by stanoveny byly výminky dražební úchylné, položí soud exekuční rok k ustanovení dražebních výminek. Zákon totiž připouští od předpisů tyto uchylky:

1. ohledně výše vadia;

2. souhlasí-li oprávněný, může soud změnití zákonné předpisy o tom, jak naložiti sluší se služebnostmi, výměnkami a břemeny reálními (§ 150 ex. ř.);